

Sort arbejde

- Adgang til kontrol på privat grund m. v. ©

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

I artiklen d. 2. juni 2012 omtalte jeg en del af regeringens lovforslag fra den 25. april 2012 til imødegåelse af sort arbejde. Her blev omtalt købers hæftelse for leverandørers moms og skat, hvis der var tale om en kontant betaling på mere end 10.000 kr., og leverandøren ikke havde registreret indbetalingen henholdsvis indberettet momsen. I det følgende omtales disse yderligere punkter i lovforslaget, der har til formål at hindre sort arbejde, herunder adgang til kontrol på privat grund, Skiltning på byggepladser synliggørelse af leverandører af håndværksydelser m. v.

Lovforslaget indeholder flere andre initiativer til imødegåelse af sort arbejde, herunder en bestemmelse, der har vakt opsigt, nemlig SKAT's adgang til kontrol på privat grund, når der synligt konstateres udendørs aktiviteter af professionel karakter. I det følgende omtales disse yderligere punkter i lovforslaget, der har til formål at hindre sort arbejde.

Kontrol på privat grund

Som udgangspunkt kræver adgang til en privat bolig i kontrolmæssige sammenhænge dels et lovgrundlag og dels en retskendelse.

Lovforslaget skal gøre det muligt for SKAT at gennemføre kontrol på *privat grund* uden brug af en retskendelse, når der synligt kan konstateres udendørs aktiviteter af professi-

Offentliggjort d. 9. juni 2012

onel karakter. Der gives ikke med lovforslaget adgang for SKAT til kontrol i selve den private bolig.

Forslaget begrundes med, at det er uden for enhver tvivl, at der udføres sort arbejde i villakvarterer rundt omkring i Danmark, men SKAT kan ikke, som reglerne er i dag, foretage en effektiv kontrol og bekæmpelse af det sorte arbejde, der foregår på dette område.

SKATs nuværende kontrolbeføjelser er således begrænset til at undersøge eller besigtige bestemte objekter, som befinder sig i en ejendom, som f.eks. regnskabsmateriale eller et varelager. I en række love er SKATs kontrolbeføjelser begrænset til lokaler, hvor der udøves erhvervsvirksomhed, og private boliger er derfor som udgangspunkt ikke omfattet af kontrolbeføjelserne.

Som nævnt kræver adgang til en privat bolig i kontrolmæssige sammenhænge som udgangspunkt en retskendelse. Det vurderes dog, at formålet med kontrollen i de situationer, som lovforslag sigter mod, vil forspildes, hvis der skal indhentes en retskendelse forud for gennemførelse af kontrollen. De aktører, som SKAT ønsker at kontrollere, vil formentlig ikke længere være på arbejdsstedet, når retskendelsen er indhentet.

Mistanke om, at der udføres sort arbejde, opstår som oftest ved, at der uden for den almindelige arbejdstid er synlige tegn på, at der foregår professionel aktivitet. Her kan f.eks. nævnes situationer, hvor byggematerialer, stilladser og arbejdsredskaber er synlige, fordi der sker eller skal ske større reparationer eller ombygninger på privat grund.

Ved at indføre lovgrundlag for at foretage kontrol på privat grund uden retskendelse øges opdagelsesrisikoen. Det betyder, dels at der opnås en præventiv effekt, og dels at SKAT får bedre muligheder for at kontrollere, om moms og A-skat m.v. bliver korrekt opkrævet, angivet og indbetalt til statskassen.

SKATs muligheder for kontrol på private arbejdssteder vil være mindre indgribende end de muligheder, som Arbejdstilsynet i dag har efter arbejdsmiljøloven, idet Arbejdstilsynet har adgang til offentlige og private arbejdssteder i det omfang, det er påkrævet for,

Offentliggjort d. 9. juni 2012

at de kan varetage deres hverv, herunder også i den private bolig. Efter forslaget får SKAT derimod ikke adgang til kontrol i selve den private bolig.

Lovforslaget indeholder tillige en formulering om, at indgrebet alene må foretages, hvis det skønnes nødvendigt. Det betyder, at SKAT i de situationer hvor der er flere valgmuligheder i forhold til at opnå det ønskede resultat, er forpligtet til at vælge den mindst indgribende mulighed.

Forslaget indebærer ikke, at SKAT får adgang til at gå ind i selve boligen, ligesom det heller ikke er hensigten med forslaget, at SKAT skal kunne føre kontrol med arbejde af ikke-erhvervsmæssig karakter, der udføres af en person på eller i dennes private bolig, fritidsbolig eller grund i tilknytning hertil.

Krav om gyldig legitimation

For at SKAT kan sikre en klar og entydig identifikation af de personer, der er omfattet af en kontrol, foreslås det, at SKAT kan kræve oplysninger om det fulde CPR-nr. og forevisning af gyldig legitimation. Forslaget indebærer således, at arbejdsudøvende i forbindelse med en af SKAT igangsat kontrol får pligt til på forlangende at oplyse CPR-nr. og evt. forevise gyldig legitimation.

Forslaget øger SKATs muligheder for at bekæmpe sort arbejde, illegal arbejdskraft og socialt bedrageri hurtigere og mere effektivt.

Synliggørelse af leverandører af håndværksydelser – gulpladebiler

Mistanke om udførelse af sort arbejde opstår ofte, når der uden for almindelig arbejdstid er synlige tegn på professionel aktivitet, f.eks. ved større reparationer og ombygninger på privat grund med tilhørende materialer, stilladser og arbejdskøretøjer.

Det er således ret almindeligt, at mindre last- og varebiler (håndværkerbiler) på gule plader benyttes til udførelse af sort arbejde, og at sådanne køretøjer, bortset fra registreringsnummeret, optræder anonymt på stedet, hvor det sorte arbejde udføres.

Offentliggjort d. 9. juni 2012

Lovforslaget indebærer, at vare- og lastbiler, der er registreret her i landet, med en tilladt totalvægt på ikke over 4 tons skal være forsynet med tydelig markering af navn eller logo m.v. Derved bliver håndværkerbiler synlige, så SKAT og andre kan se, hvilket firma, der arbejder på stedet.

Det foreslås, at vare- og lastbiler, der er registreret på udenlandske plader, synligt i køretøjets forrude, skal kunne dokumentere, at virksomheder, der leverer tjenesteydelser her i landet, er registreret i RUT-registeret.

Forslaget omfatter kun last- og varebiler med en tilladt totalvægt på ikke over 4 tons, som udelukkende anvendes erhvervmæssigt. Vare- og lastbiler, der benyttes både til erhvervmæssige og private formål, samt de køretøjer, der udelukkende benyttes privat, omfattes ikke af forslaget.

Gulpladebiler, der anvendes både privat- og erhvervmæssigt, dvs. køretøjer, der enten er forsynet med papegøjeplader eller mærkat for privat anvendelse, og hvor der betales halv privatbenyttelsesafgift, er ikke omfattet.

Afsløres en gulpladebil i forbindelse med udførelse af sort arbejde, vil det have konsekvenser for virksomhedens fradragsret og eventuelt beskatning af bil til rådighed for vedkommende, f.eks. en svend, der har lånt bilen af sin arbejdsgiver og anvendt køretøjet til udførelse af sort arbejde.

Skiltning på byggepladser

Mistanke om udførelse af sort arbejde opstår ofte, når der uden for almindelig arbejdstid er synlige tegn på professionel aktivitet, f.eks. ved større reparationer og ombygninger på privat grund med tilhørende materialer, stilladser og arbejdskøretøjer.

Det er vurderingen, at der ved krav om obligatorisk skiltning af, hvilken virksomhed, der udfører arbejdet, vil kunne opnås en præventiv effekt på udførelse af sort arbejde i disse tilfælde, og at det vil blive tydeliggjort, at der er oprettet en officiel byggeplads, som derefter bør figurere i virksomhedens regnskaber. Arbejdstilsynet vil også kunne

Offentliggjort d. 9. juni 2012

bruge oplysningerne til hurtigere at få et overblik over, hvilke virksomheder, der arbejder på stedet.

Forslaget går ud på at indføre krav om, at det ved alle byggepladser, hvor der foretages nybyggeri, reparation, modernisering, ombygning eller lignende vedrørende fast ejendom, skal være obligatorisk for entreprenører og håndværkere, der udfører arbejde på stedet, at opsætte skilte, hvoraf det fremgår, hvilken virksomhed, der udfører arbejde på byggepladsen. Entrepriser på højst 50.000 kr. inkl. moms, undtages efter lovforslaget fra kravet om skiltning. Kortvarigt arbejde, der udføres og afsluttes i løbet af én arbejdsdag, fritages ligeledes.

Endvidere foreslås byggepladser vedrørende etagebyggeri i tæt bebyggede områder fritaget for skiltning, når det ikke er praktisk muligt at foretage skiltning.

Skiltningen skal omfatte virksomhedens navn, adresse og CVR-nr. Udenlandske virksomheder, der leverer tjenesteydelser her i landet, skal endvidere skilte med deres RUTnr. Derved bliver leverandører af håndværkerydelser synlige, så SKAT og andre kan se, hvilket firma, der arbejder på stedet. Med disse regler risikerer virksomheder i højere grad at blive afsløret i sort arbejde.

Både med forslaget om hæftelse for sælgers skatter og moms ved kontante betalinger på over 10.000 kr., og forslaget om kontrol på privat grund mv. lanceres konkrete tiltag, der på en effektiv måde skal dæmme op for sort arbejde.

De retssikkerhedsmæssige aspekter uomtalt - hvilke aspekter i øvrigt har været meget fremme i høringssvarene - er det givet, at SKAT ikke blot vil få flere effektive værktøjer til bekæmpelse af sort arbejde, men også at den almindelige borger vil være mere opmærksom på disse problemstillinger, både når vedkommende selv har håndværkere på besøg, og når naboen har.

— O —